

Kursplan för

Psykologisk/psykoterapeutisk klinik 1, 11 hp

Psychology and Psychotherapy in Clinical Practice 1, 11 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2020.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

[HT17](#) , [HT20](#) , [HT22](#) , [HT23](#) , [HT24](#)

Kurskod	2PT124
Kursens benämning	Psykologisk/psykoterapeutisk klinik 1
Hp	11 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykiatri
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2017-05-10
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2020-04-01
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2020

Särskild behörighet

Ingen särskild behörighet.

Student som underkänts på VFU (verksamhetsförlagd utbildning) eller motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Studenterna ska genomföra diagnostiska intervjuer med patienter, vilket sker under VFU på studentens arbetsplats. Studenterna ska tillämpa kognitiv beteendeterapi vid ångest- och depressionsproblematik. Stressrelaterade symptom eller somatiska problem behandlas i de fall de har en koppling till ångest och depression.

Kursen syftar också till att integrera kunskaper från andra kurser på programmet beträffande terapeutiska färdigheter. Specialistpsykologens ansvarsområden tydliggörs och rollen som kognitiv beteendeterapeut och specialistpsykolog i klinisk psykologi ska utvecklas.

Kunskap och förståelse

Efter godkänd kurs ska studenten kunna

- värdera likheter och skillnader mellan de diagnostiska systemen DSM och ICD vad gäller ångest- och depressionsproblematik,
- på ett fördjupat sätt redogöra för evidensbaserade kognitiva- och beteendeorienterade behandlingsprinciper som är tillämpliga vid ångest och depression, i relation till de aktuella patienternas problem,
- redogöra för betydelsen av och visa kunskap om metoder lämpliga för att kontinuerligt mäta och utvärdera behandlingens progression, samt
- kontinuerligt uppmärksamma och beskriva kvaliteten gällande egna färdigheter i kognitiv beteendeterapi och den professionella rollen som terapeut och specialistpsykolog i klinisk psykologi.

Färdigheter och förmågor

Efter godkänd kurs ska studenten visa förmåga att

- etablera allians och i samarbete med patienten bedöma behov av och motivation till kognitiv beteendeterapeutisk behandling,
- genomföra intervjuer i syfte att generera diagnostiska hypoteser och i förekommande fall genomföra differentialdiagnostik gällande ångestsyndrom och depressionstillstånd,
- genomföra relevant psykiatrisk och psykologisk utredning samt på basis av denna utforma beteendeanalys och/ eller fallkonceptualisering samt komma fram till mål för behandlingen,
- planera behandlingen och följa behandlingsplanen samt vid behov revidera denna i syfte att bättre nå behandlingsmålen,
- beskriva och reflektera tillsammans med handledare och medstudenter samt ta emot återkoppling och råd gällande patientarbetet,
- reflektera kring egna kunskaper och färdigheter samt brist på dessa, samt koppla det till egna möjligheter till utveckling,
- tillämpa evidensbaserad praktik i kliniskt arbete och i rollen som specialistpsykolog samverka med andra professioner, kommunicera utredningsresultat och ge behandlingsrekommendationer,
- utifrån kunskap om terapeutfärdigheter visa förmåga att granska eget terapeutbeteende, samt
- identifiera utvecklingsområden i rollen som specialistpsykolog i klinisk psykologi och de ansvarsområden det för med sig i relation till organisatoriska och samhälleliga förhållanden.

Värderingar och förhållningssätt

Efter godkänd kurs ska studenten visa förmåga att

- analysera och reflektera över betydelsen för individen och dennes anhöriga att genomgå diagnostisk bedömning samt relatera detta till rådande samhällskontext,
- reflektera kring vikten av vetenskaplighet och kliniskt beprövad erfarenhet i samband med diagnostisk bedömning,
- reflektera över hur patientens relationella, samhälleliga och kulturella kontext påverkar förutsättningarna för psykologisk behandling,
- reflektera över och visa förståelse för att behandlingen ska genomföras med hänsyn till institutionella regler och förutsättningar, samt uppvisa kompetens gällande juridiska och etiska frågeställningar,
- reflektera kring och ta ansvar för att egna värderingar kan påverka den professionella utvecklingen och yrkesutövandet som kognitiv beteendeterapeut och specialistpsykolog, samt
- i samband med yrkesutövandet som specialistpsykolog inte uttrycka och tillämpa värderingar som diskriminerar någon på grund av dennes könstillhörighet, etniska tillhörighet, trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionsvariation.

Innehåll

Kursen är indelad i följande tre (3) moment:

Psykiatrisk diagnostik och bedömning, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Syftet med momentet är att studenten ska föra utvecklade resonemang kring bedömningsfrågor i relation till inriktningsspecifik psykoteraeutisk bedömning. Studenten ska också fördjupa sin förmåga att genomföra psykiatriskt inriktade diagnostiska intervjuer samt att göra fördjupade psykologiska kartläggningar inom ramen för tillämpningen av kognitiv beteendeterapi.

Kognitiv beteendeterapi under handledning, 7.0 hp

Betygsskala: GU

I momentet läggs särskild tonvikt vid färdigheter såsom struktur, agenda och alliansskapande strategier vid tillämpning av kognitiv beteendeterapi. Här ingår även att föra fördjupade resonemang kring vetenskapligt förhållningssätt i tillämpningen av kognitiv beteendeterapi samt att utvärdera behandling. Även att reflektera kring yrkesetiska och juridiska överväganden i samband med att utföra psykoteraipi som blivande specialistpsykolog ingår.

Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter, 1.0 hp

Betygsskala: GU

I detta moment ska den blivande specialistpsykologen reflektera över och tillämpa kognitiva och beteendeinriktade tekniker inom ramen för självreflektion. Syftet är att utveckla en förmåga att reflektivt granska sig själv i den professionella rollen som kognitiv beteendeterapeut och specialistpsykolog.

Arbetsformer

Undervisningen bygger på studentaktivt lärande och sker i form av handledning i grupp, VFU, reflektionsgrupper och mentorsamtal, föreläsningar, seminarier m.m.

Deltagande i handledning i grupp, VFU, reflektionsgrupper, seminarier och mentorsamtal är obligatoriskt och förutsätter en aktiv medverkan och eget ansvarstagande från studenten.

Moment 1, Psykiatrisk diagnostik och bedömning och 2, Kognitiv beteendeterapi under handledning

Undervisningen sker främst i form av VFU på studenternas praktikplacering och psykoteraipihandledning i grupp om 3-4 studenter. De psykiatriska bedömningar och den psykoteraipi som bedrivs av studenterna under handledning dokumenteras genom inspelade psykoteraipisessioner, skriftliga sessionsrapporter, journalanteckningar, beteendeanalyser och fallkonceptualiseringar samt behandlingsrapporter. I psykoteraipihandledningen ges möjlighet till reflektion, diskussion och analys av patientarbetet med avseende på såväl diagnostiska ställningstaganden som psykoteraeutiska. Studenterna förutsätts aktivt bidra med reflektioner och frågeställningar kring eget och andra gruppmedlemmars patientmaterial, samt övar färdigheter och interventioner genom gestaltande rollspel och pedagogiska presentationer. I samarbete med psykoteraipihandledaren söker och presenterar studenten relevant litteratur och vetenskapligt förankrad kunskap kopplat till problemställningarna för de aktuella patienterna.

Moment 3, Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter

Momentet består av seminarium, individuella mentorsamtal och mentorsledda reflektionsgrupper. Olika pedagogiska metoder för att beröra aspekter som benämns terapeutfärdigheter respektive terapeutroll tillämpas. Studenten ska utveckla egen erfarenhet av terapeutiska tekniker inom kognitiv beteendeterapi samt få metoder för självreflektion, analys och kritisk granskning av utvecklingen av sin egen terapeutroll. De två huvudsakliga arbetsformerna för detta är:

- Individuella mentorsamtal

Samtalen syftar till att formulera och följa upp individuella mål, egen prioritering och tidsplan för dessa, samt vidmakthållande av terapeutisk kompetens. Syftet är också att utveckla kompetens i rollen som specialistpsykolog. En skriftlig utvecklings- och vidmakthållandeplan för studenten, som inkluderar procedur för att självregistrera och förbättra variabler i den professionella rollen, ska göras och lämnas till mentorn.

- Reflektionsgrupp

I reflektionsgruppen får studenten egen erfarenhet av terapeutisk teknik (upplevelsebaserat) vilket sker i interaktion med övriga deltagare i gruppen samt med en reflektionsgruppsledare. I denna del tillämpas olika pedagogiska metoder för att beröra aspekter av terapeutfärdigheter samt att observera, analysera och kritiskt reflektera kring utvecklingen av den egna rollen som specialistpsykolog och psykoterapeut. Studenten ska genom tillämpning av terapeutiska tekniker inom kognitiv beteendeterapi på sig själv, utveckla sin egen terapeutroll. Studenten ska även mellan undervisningstillfällena arbeta med hemuppgifter.

Examination

Moment 1, Psykiatrisk diagnostik och bedömning och moment 2, Kognitiv beteendeterapi under handledning examineras genom kontinuerlig bedömning under VFU och psykoterapihandledning av studentens av studentens kompetens gällande diagnostiska ställningstaganden under bedömningsprocessen och i tillämpningen av kognitiv beteendeterapi. För godkänt krävs att studenten spelar in samtliga psykoterapisessioner och genererar övrig dokumentation från alla sessioner. Studenten måste även ha fullgjort kraven på journalföring under terminen för att godkännas på kursen. Även de frågeställningar som studenten genererar kopplat till den aktuella behandling som bedrivs bedöms, samt färdigheter som uppvisas via rollspel som gestaltar relevanta terapeutbeteenden hos studenten. Dessutom bedöms innehåll, frågeställningar och struktur i sessionsrapporterna. Som underlag för interventioner ska beteendeanalyser och fallkonceptualiseringar göras och för godkänt krävs att dessa sammanställs skriftligt och godkännas av handledaren i samband med att behandlingen inleds.

För godkänt på moment 1 och 2 krävs också att de kognitiva beteendeterapeutiska behandlingarna sammanställs i form av en behandlingsrapport. I denna görs en sammansfattande beskrivning av det psykoterapeutiska arbetet utifrån vedertagen vetenskaplig modell och särskild vikt läggs vid att den röda tråden genom behandlingsarbetet tydliggörs. I behandlingsrapporten ska studenten även redovisa de diagnostiska ställningstaganden som gjorts och eventuella svårigheter som uppstått kring patientens möjlighet att tillgodogöra sig psykoterapi.

Moment 3, Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter, examineras genom en skriftlig utvecklingsplan som studenten och mentorn arbetar med i det första mentorsamtalet. För godkänt krävs att denna färdigställs och lämnas till mentorn.

För att en examinationsuppgift ska vara aktuell för bedömning måste den ha inkommit inom utsatt tid, annars hänvisas studenten till omexaminationstillfället.

Samtliga examinationsuppgifter ges betyget U eller G.

På respektive moment ges något av betygen U eller G.

För betyget G på ett moment, krävs G på samtliga examinationsuppgifter och fullgjorda obligatoriska utbildningsinslag.

Betyg på hel kurs

På kursen ges något av betygen U eller G. För betyget G på hel kurs krävs G på alla moment 1, 2 och 3.

Frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i eller fullgjort de obligatoriska utbildningsinslagen, eller tagit igen frånvaro/ brister i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från eller ej fullgörande av ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Begränsning av antalet examinationstillfällen

Vad gäller VFU begränsas antalet gånger en student har rätt att delta/ genomgå kursen och examineras på densamma till två (2) gånger.

Riktlinjer vid avbrytande av VFU

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Möjlighet till undantag från kursplanens föreskrifter om examination

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frångå kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade kunskaper, färdigheter och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Om kursen läggs ner eller genomgår stora förändringar kommer information om övergångsbestämmelser att anges här.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KIs lokala riktlinjer. Sammanställning av studenternas svar i kursenkät samt kursansvarigs analys av dessa publiceras på KIs öppna kurswebb.

Inriktningsspecifika kurser ges under förutsättning att antalet antagna studenter på kursen är minst hälften av antalet tillgängliga studieplatser per inriktning.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Etik och juridik - för psykologer och psykoterapeuter

Sverne Arvill, Ebba; Hjelm, Åke; Johnsson, Lars-Åke; Sääf, Christina

8 uppl. : Studentlitteratur AB, 2020 - 456 sidor

ISBN:9789144137759 LIBRIS-ID:kws72brkhhn8p127

[Sök i biblioteket](#)

Experiencing CBT from the inside out : a self practice/self-reflection

Bennett-Levy, James.; Thwaites, Richard; Haarhoff, Beverly; Perry, Helen

New York : Guilford, 2015. - xvi, 278 pages

ISBN:1462518893 LIBRIS-ID:17851919

[Sök i biblioteket](#)

Farmer, Richard F.; Chapman, Alexander L.

Behavioral interventions in cognitive behavior therapy : practical guidance for putting theory into action

Second edition. : Washington, D.C. : American Psychological Association, [2016] - vi, 430 p.

ISBN:9781433820359 LIBRIS-ID:18240553

[Sök i biblioteket](#)

Oxford guide to behavioural experiments in cognitive therapy*Bennett-Levy, James*

Oxford : Oxford University Press, 2004 - xxi, 461 s.

ISBN:0-19-852916-3 (hft.) LIBRIS-ID:9373318

[Sök i biblioteket](#)**The therapeutic relationship in the cognitive behavioral psychotherapies***Gilbert, Paul (Ed.); Leahy, Robert L. (Ed.)*

London : Routledge, 2007 - 292 s.

ISBN:978-0-415-38437-7 (hbk.) LIBRIS-ID:10411738

[Sök i biblioteket](#)*Öst, Lars-Göran***Att utvärdera psykoterapi och kritiskt granska psykoterapistudier**

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2016 - 191 s.

ISBN:9789127146495 LIBRIS-ID:19088152

[Sök i biblioteket](#)

Ytterligare litteratur i form av manualer och litteratur tillkommer i samråd med handledaren.

Fördjupningslitteratur

I tillägg till nedanstående hänvisas till bokserien "Treatments that work", som innehåller en rad olika böcker med olika titlar. Som student på KI når du alla titlar via KIB, men du behöver söka på respektive titel. Besök först www.oxfordclinicalpsych.com/page/ttwseries/treatments-that-work-series för att identifiera den bok du vill ha, och sök sedan upp den på kib.ki.se

MINI-D 5 : diagnostiska kriterier enligt DSM-5

Pilgrim Press, 2014 - 410 s.

ISBN:9789198997916 LIBRIS-ID:17238133

[Sök i biblioteket](#)